

POROČILO

O DELU SINDIKATA DELAVCEV DEJAVNOSTI ENERGETIKE SLOVENIJE V OBDOBJU MED III. IN IV. KONGRESOM

UVOD

k poročilu

Spoštovane kolegice in kolegi!

IV. kongres Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije je priložnost, ko se med drugim naredi pregled dela med kongresoma.

S ponosom lahko ugotovim, da je bilo to obdobje za SDE Slovenije uspešno. In to predvsem zato, ker se je dogajalo v času velikih sprememb, tako na gospodarskem kot na političnem področju.

Bil je čas trdega dela, razgovorov, pogajanj in dogovorov, ki niso vedno držali, a smo le uspeli s strpnostjo in argumenti dokazati svoj prav.

Včasih je bilo potrebno poseči tudi po drugih oblikah sindikalnega boja, da smo zagotovili nadaljevanje socialnega dialoga.

In zakaj smo uspeli? Naš uspeh je predvsem povezan z medsebojnim dialogom, zblževanjem različnih interesov, pogledov in mnenj v samih organizacijah, koordinacijah, posameznih konferencah in na predsedstvu.

Solidarnost pa nam daje tisto prednost, ki je pika na i, da lahko uresničimo naš slogan: HOČEMO, MORAMO, ZNAMO IN ZMOREMO.

Kolegice in kolegi, govorili smo, kaj nas čaka: privatizacija energetskega sektorja, prestrukturiranje, liberalizacija energetskega trga, naloge, ki jih nismo končali, stvari, o katerih se nismo popolnoma poenotili, pa vendar že vidimo svetlobo na koncu tunela. Ugotovili smo, da smo tako medsebojno odvisni, da ne moremo pristati na takšne delitve, ki jih nekateri zaradi parcialnih interesov mislijo izvesti. Mi moramo takšnim idejam reči: NE.

Sedanja situacija v energetiki je zadostni argument za to.

Potrebno bo poiskati drugačne rešitve. To pa so že naloge, ki si jih bomo zastavili v prihodnje.

Kolegice in kolegi, dovolite mi, da se vam zahvalim za vaše delo. Ponosen sem, da lahko delam s takšno ekipo, z vami. Ti uspehi so skupni in prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje hoteli, znali in zmogli razreševati probleme, ki bodo pred nami.

Hvala vam.
Franc Dolar

POROČILO KONFERENCE ELEKTROGOSPODARSTVA

Poročilo Konference elektrogospodarstva med obema kongresoma je presek dela v tem mandatnem obdobju, zato je prav, da podamo oceno na podlagi doseženih rezultatov minulega dela ter opredelimo izhodišča za nadaljnje delo.

Doseženi rezultati v tem obdobju so plod prizadevanj SDE, organov konference, posameznih koordinacij predvsem pa delovanja sindikatov posameznih družb in vseh posameznikov, ki so kakorkoli s svojo aktivnostjo prispevali pri uresničevanju zastavljenih ciljev.

Program konference je temeljil na sprejetih programskih usmeritvah in ciljih Sindikata delavcev energetik, na dogajanjih v gospodarstvu, ki so posegala na področje liberalizacije, reorganizacije in privatizacije tega sektorja in na problematiki posameznih sindikatov družb.

Pomembno vlogo pri realizaciji programa so odigrale prav vse koordinacije, ki so s svojo aktivnostjo skrbele za usklajeno delovanje na nivoju posameznih dejavnosti, obenem pa izpostavljale njihovo specifično problematiko.

V posameznih družbah smo sodelovali in skupno nastopali s sveti delavcev ter učinkovito reševali nekatera odprta vprašanja in probleme.

Podpora delavskemu soupravljanju posredno krepi zaupanje v delo svetov delavcev, obenem pa nalaga sindikatom družb, da odgovorno sodelujejo pri kadrovanju v organe sveta delavcev.

Tako smo s skupnimi močmi na obeh frontah zagotovili, da so nas upoštevali pri dogovarjanju in pogajanjih znotraj posameznih družb.

Ko ocenjujemo realizacijo načrtovanih ciljev, lahko ugotovimo, da naši programi niso ostali le zapisani v naših programskih dokumentih, marveč smo bili uspešni pri marsikateri nalogi ali akciji, zato je prav, da jih v nadaljevanju poročila tudi izpostavimo.

Konferenca elektrogospodarstva je v tem obdobju delovala v dokaj zaostrenih razmerah, saj je bila izpostavljena velikim pritiskom po spremembah in reformah elektroenergetskega sistema.

Potisnjeni smo bili v položaj, v katerega smo morali vlagati velike napore, da smo ohranili že doseženo raven ekonomskih in socialnih pravic delavcev.

Naše zahteve so temeljile na vzpostavitvi takšnega socialnega dialoga, na osnovi katerega bi lahko na podlagi strokovnih argumentov tvorno vplivali na odločitve na področjih ekonomske in socialne varnosti zaposlenih v energetiki.

Ostro smo se odzvali in z argumenti preprečili poizkus vlade, da bi uvrstila dejavnost elektrogospodarstva v negospodarske dejavnosti in s tem poslabšala socialno varnost zaposlenih.

Leto 2004 je bilo zaznamovano s predvolilnimi aktivnostmi, s prehodom dejavnosti elektrogospodarstva iz resornega ministrstva za okolje, prostor in energijo v ministrstvo za gospodarstvo; v prehodnem času po volitvah pa nismo imeli pravega sogovornika.

Že doseženi socialni dialog se je v začetku delovanja nove vlade zmanjšal, saj ni bilo veliko posluha in pripravljenosti za takšen dialog in za naše sindikalne pobude.

Predstavnikom vlade smo predstavili naše zahteve po socialnem dialogu glede uvajanja sprememb v energetiki na vseh ravneh odločanja.

Obenem smo izpostavili tudi zahtevo po vzpostavitvi dialoga ter nadaljevanju aktivnosti na področju Ekonomsko socialnega odbora energetike (ESOE). Sklic izredne seja ESOE je posledica stavkovnih zahtev, ki so bile postavljene februarja letos. Pričakujemo, da se partnerji na ESOE opredelijo do vprašanj kot so:

- kakšne so nove strateške usmeritve za vzpostavitev optimalne organiziranosti skupine HSE; v zvezi s tem želimo dobiti odgovore o posledicah, ki jih bodo te spremembe prinesle na ekonomskem in finančnem področju, kakor tudi o vplivu na ekonomsko socialno varnost zaposlenih;

- kakšne so prioritete pri gradnji energetskih objektov v Sloveniji; zanima nas problematika namenske porabe energetskega denarja, zakaj prihaja do zavlačevanja in nejasnosti okoli izgradnje bloka 6 v TEŠ in kakšna je perspektiva TET v smislu vlaganj v obstoječe kapacitete in izgradnja novih kapacitet;

- kako se bodo določale cene električne energije za tarifne odjemalce; zaradi nedorečenosti politike cen električne energije se distribucijska podjetja postavljajo v neenakopraven položaj na trgu, saj so izpostavljena izsiljevanju monopola domačih dobaviteljev; to pa bo imelo za posledico dvig cen oz. izgubo na segmentu trgovanja distribucijskih družb; obstoječe stanje že povzroča negotovost pri poslovanju in slabi ekonomsko socialni položaj zaposlenih v distribucijah;

- kako urediti problem določanja višine omrežnine, kjer sedanji položaj ne zagotavlja razširjene reprodukcije in slabi kvaliteto električne energije, po drugi strani pa ustvarja enormne dobičke na segmentu prenosa.

Pri vsem skupaj ugotavljamo, da vlada, kot večinski lastnik elektrogospodarskih podjetij, nima izdelane strategije in politike za obvladovanje teh procesov, ki že povzročajo težave pri zagotavljanju ekonomskih in socialnih pogojev na področju zaposlovanja. Prav zato želimo na ESOE odpreti vsa ta vprašanja in dobiti prave odgovore.

Spremljanje in izvajanje Kolektivne pogodbe elektrogospodarstva je bilo v preteklem mandatnem obdobju prav gotovo aktivnejše področje dela naše konference.

Zakon o delovnih razmerjih ki je stopil v veljavo oktobra 2003, je prinesel korenite spremembe na področju urejanja individualnih delovnih razmerij. Zato smo pristopili k usklajevanju podjetniških pogodb z novo zakonodajo oz. s pripravo in sprejemanjem novih podjetniških pogodb. Uresničitev te zahteve je bilo prav gotovo v ospredju naših prizadevanj. Tako smo si uspeli izboriti nekatera nova izhodišča, ki doslej niso bila opredeljena kot so regres, božičnica in nekateri drugi dodatki za posebne pogoje dela. S tem smo uspeli zagotoviti in poenotiti obseg pravic za vse zaposlene in določiti skupna minimalna izhodišča, ki so bila v preteklosti na tem področju med družbami elektrogospodarstva dokaj različna. V vseh družbah elektrogospodarstva smo zagotovili, da imamo danes sprejete podjetniške kolektivne pogodbe, ki se v celoti izvajajo.

To je zahtevalo polno strokovno angažiranje posameznih sindikatov družb kot tudi organov konference. Na področju Kolektivne pogodbe elektrogospodarstva smo pripravili osnutek nove Kolektivne pogodbe za elektrogospodarstvo, ki bo služil za izhodišče pogajanj v primeru enostranske odpovedi sedanje pogodbe.

Pomembna ugotovitev je, da se panožna pogodba in sprejeti aneksi v dejavnosti elektrogospodarstva v celoti tudi spoštujejo in izvajajo, z razliko od nekaterih drugih gospodarskih panog.

Konferenca elektrogospodarstva se je aktivno vključila in bila uspešna tudi v postopkih izvensodne poravnave za tiste delavce distribucijskih podjetij, ki so se odločili, da premalo izplačane plače vložijo v notranji odkup delnic.

V ospredju so bile tudi aktivnosti, vezane na problematiko reorganizacije energetskega sektorja in njegovo privatizacijo in te se bodo intenzivno nadaljevale tudi v naslednjem obdobju. V tem obdobju je prišlo do velikih sprememb na področju organiziranosti in prestrukturiranja elektroenergetskega sektorja; žal se je to dogajalo na način, ko si kljub našim prizadevanjem in upornosti nismo uspeli zagotoviti položaja, da bi v teh dogajanjih sodelovali kot enakopravni socialni partnerji.

Razlogi so bili predvsem v nerazumevanju socialnega partnerstva in socialnega dialoga s strani lastnikov, kar je ključnega pomena za reševanje medsebojnih problemov.

Vlada kot predstavnik večinskega lastnika in tudi delodajalci so nastopali z enostranskimi argumenti, da so spremembe nujne zaradi povečevanja konkurenčnosti našega gospodarstva na globalnem trgu.

V Konferenci elektrogospodarstva smo budno spremljali spremembe, ki jih prinaša liberalizacija in globalizacija na področju energetike ter preverjali kakšne so posledice privatizacije in kako se odražajo v državah, ki so že izpeljale odprodajo državnega premoženja.

Zavedamo se, da je problematika v elektrogospodarstvu večplastna in, da bodo posledice globalizacije lahko usodne, če se jim ne bomo prilagodili in jih ne bomo izkoristili za doseganje boljših poslovnih rezultatov.

Nedorečenost energetske politike in bodoča organiziranosti nas je in nas še navdaja z zaskrbljenostjo, obenem pa skušamo vse pridobljene pozitivne ali negativne izkušnje uporabiti v naši nadaljnji strategiji delovanja.

Z vstopom v Evropsko unijo smo se srečali z zahtevami Evropskih direktiv in Energetskega zakona o popolnem odprtju trga z električno energijo v l. 2007 in, s tem tudi s prosto konkurenco na tem trgu.

Energetski zakon je prinesel korenite spremembe tudi na področju organiziranosti posameznih energetske družb, pri tem pa ima močan vpliv na socialno varnost vseh zaposlenih.

Zahteva Evropske direktive po razmejitvi tržnih in reguliranih dejavnosti se že kaže v različnih pogledih in pristopih organiziranosti tega sektorja in bo imela dolgoročne posledice prav v ogroženosti delovnih mest. Zato je Konferenca elektrogospodarstva predlagala amandma in z njim uveljavila, da se v je noveli Energetskega zakona čas razmejitve teh dejavnosti iz predlaganega roka za l. 2005 podaljšal v drugo polovico leta 2007. Tako smo si zagotovili nekaj časa, da smo se lahko bolje pripravili na spremembe, ki jih prinaša globalizacija in liberalizacija električnega trga.

Konferenca elektrogospodarstva se je aktivno vključila v razpravo o predlaganih rešitvah in možnih načinih povezovanja družb pri odpiranju energetskega trga in predvidene privatizacije distribucijskih podjetij. Tako smo na področju privatizacije distribucije uspeli prepričati lastnika, da je čas za privatizacijo neprimeren, dokler se ne izpeljejo integracijski procesi in predhodna nova organiziranost teh družb.

Načrtovana organiziranost distribucijskih podjetij v Holding distribucije Slovenije in njen namen, da bi distribucijska podjetja s sinergijskimi učinki dosegla boljše poslovne rezultate ter se ustrezno pripravila na procese nadaljnjega odpiranja na domačem in tujem trgu zaradi sprememb v vodenju politike, ni uspela.

Tako smo v tem obdobju organizirali dve odmevni okrogli mizi na temo preoblikovanja proizvodnega in distribucijskega sektorja ter socialnih vidikov zaposlenih v teh družbah.

Na področju oblikovanja in sprejemanja organiziranosti gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (SODO) smo izpostavili pomislek o predlagani obliki bodoče organiziranosti. Postavljena je bila sindikalna zahteva, da je potrebno enakovredno obravnavati tudi druge možne modele organizacije izvajanja gospodarske javne službe SODO, ki ima za realizacijo ločitev trgovanja z električno energijo v samostojno pravno osebo, s tem da sedanje družbe distribucije postanejo SODO. Ustanovitev SODO, ki je bila potrjena s strani vlade v marcu 2007, ima izjemen pomen za nadaljnje delovanje obstoječih distribucijskih podjetij, obenem pa posledično vpliva na socialno varnost zaposlenih ter število delovnih mest v družbah. Distribucijska podjetja so izgubila pooblastila za izvajanje GJS SODO, ostala pa so lastniki distribucijskega omrežja in tudi izvajalci storitev, povezanih z razvojem, vzdrževanjem in distribucijo električne energije. V danem trenutku je bila takšna odločitev najboljši kompromis za izpolnitev zahtev EU.

Ustanovitev SODO in sprejemanje medsebojnih pogodb o najemu in izvajanju nalog systemskega distributerja že kažejo na systemsko nedorečenost tega projekta in posledično tudi na težave pri poslovanju distribucijskih podjetij, na kar smo vseskozi opozarjali.

Naslednja aktivnosti Konference elektrogospodarstva je bila pri ustanavljanje II. energetskega stebra, ki se je začela v letu 2006. Problem, s katerim smo se soočili, je bila enostranska odločitev vlade RS o ustanovitvi II. energetskega stebra GEN energija, kar je imelo za posledico delitev premoženja družbe Holding slovenske elektrarne d.o.o. in s tem prenos kapitalske naložbe HSE v Termoelektrarni Brestanica in Savskih elektrarnah Ljubljana na GEN energijo.

Sindikati smo izpostavili problem glede nesmotnosti ustanavljanja dveh energetske stebrov in opozorili na specifične težave, ki se bodo pojavile v okviru organizacije skupine HSE; obstoječa različnost proizvodnih virov je namreč dosedanji organiziranosti skupine HSE zagotavljala tisto potrebno kvaliteto,

ki je bila pogoj za njen obstanek na globalnem energetskem trgu. Odločitev vlade RS je grobo posegla v organiziranost skupine HSE, saj je z izločitvijo TEB in SEL zmanjšala njihove sinergijske učinke. Koordinacija HSE je na ta dejstva vseskozi opozarjala, kajti takšno dogajanje bo imelo dolgoročni vpliv tudi za ekonomsko socialno varnost zaposlenih v skupini HSE. Žal naši argumenti kljub pisnim utemeljitvami o nesprejemljivosti teh usmeritev niso bili deležni razumevanja.

Zgodil se je II. Energetski steber Gen energija in prišlo je do prestrukturiranja znotraj proizvodnih podjetij, pri čemer namen o zagotovitvi konkurenčnosti na domačem trgu z energijo razumemo bolj kot določene lokalne interese in nabiranja političnih točk. Konferenca je taki združitvi oz. delitvi nasprotovala. Prizadevali smo si ohraniti obstoječo organiziranost, vendar smo v teh zahtevah ostali sami. Bojimo se, da teh reorganizacij še ni konec, pred volitvami pa lahko pričakujemo še veliko vplivov in interesov s strani lokalnih skupnosti.

Nove oblike organiziranosti prinašajo veliko neznank na področju poslovanja in s tem tudi glede delovnih mest. Danes se že srečujemo s poizkusi preoblikovanja elektroenergetskega sistema in novih organizacijskih oblik in povezav, ki zaradi nedorečenosti energetske politike in energetske strategije Slovenije želijo povzročiti razbijanje elektroenergetskega sistema, kar pa bo imelo za posledico razvojne, ekonomske in socialne težave na področju proizvodnje in distribucije.

Vlada RS se kljub našim nasprotovanju ni odpovedala programu privatizacije slovenske elektroenergetike, ki ga je sprejela v l. 2006. Zato smo v Konferenci elektrogospodarstva zahtevali jasne odgovore o viziji in strategiji vlade na področju slovenske energetike in odgovore o dolgoročnih usmeritvah države na področju elektrogospodarstva.

Glede na problematiko posameznih družb na področju delovnih razmerij smo se v preteklem mandatnem obdobju sproti odzivali in z neposrednimi razgovori z vodstvi dokaj uspešno reševati nastale probleme.

Ena od prioritarnih nalog Konference elektrogospodarstva je bilo tudi zagotavljanje ekonomske socialne varnosti zaposlenih.

Na področju plač je prišlo do pomembnih večjih sprememb. Z odpovedjo Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki je zagotavljala minimalne pravice zaposlenim v zasebnem sektorju je nastala določena pravna praznina, ki pa zahvaljujoč določilom Kolektivne pogodbe elektrogospodarstva ni bistveno vplivala na položaj zaposlenih v elektrogospodarstvu.

Usklajevanje plač v preteklem obdobju je potekalo na drugačnih osnovah kot v preteklosti, saj je upoštevalo poleg domače inflacije tudi evropsko in tečaj evra. To je bila tudi bistvena značilnost pogajanj o politiki plač v gospodarstvu za obdobje 2004/2005. Nova politika izračunavanja eskalacije plač za obdobje 2004/2005 je skušala med drugim zagotoviti tudi zmanjševanje socialnih razlik med zaposlenimi. Posebnost tega dogovora je bila, da se dodatek k plači izplačuje vsem zaposlenim v enaki nominalni višini.

Za preteklo obdobje bi lahko rekli, da je bilo obdobje Dogovorov in Aneksov. Tako smo na področju usklajevanja plač izpogajali Aneks št.1 in Aneks št.2 h Kolektivni pogodbi za elektrogospodarstvo, ki je zagotovil vsakemu zaposlenemu povišanje plače ne glede na delovno mesto v obliki dodatka v skupni višini 79,70 EUR. Poleg tega smo si v letih 2004/2005 izpogajali tudi Dogovor o dvigu osnovnih plač na podlagi uspešnosti dejavnosti, ki pa je po tem obdobju žal ugasnil.

Zato smo v juniju 2006 pripravili in podpisali Dogovor o usklajevanju oz. eskalaciji plač za 2006 v višini 2% ter kasneje predlagali in sprejeli Aneks št 3., s katerim smo uskladitveni znesek iz obdobja 2004/2005 v višini 79,70 EUR v celoti vključili v delavčevo osnovno plačo. Za primerjavo lahko zapišemo, da smo glede tega najuspešnejši med vsemi panožnimi sindikati.

Poleg tega smo v predlagani aneks vključili tudi določila, da se pri izplačilu bruto plač zaposlenih upošteva dodatek iz naslova sistemske uspešnosti dosežene na nivoju dejavnosti družbe in, da se vsi stroški v zvezi z delom (prehrana med delom, stroški za službena potovanja, terenski dodatek, strošek

prevoza na delo in iz dela, nadomestila za ločeno življenje in drugo določene v KP), obračunavajo v višini zgornjega zneska veljavne uredbe vlade RS, ki določa višino povračil zvezi z delom in drugih odhodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo. Pogajanja za Aneks št. 3 so trajala več kot eno leto in so bila pogosto že na meji socialnega dialoga, morali smo zagroziti že s stavkovnimi pritiski. Danes usklajujemo plače glede na način, ki ga imamo zapisanega v tarifni prilogi Kolektivne pogodbe elektrogospodarstva in, ki nam za razliko od ostalih sindikatov omogoča eskalacijo izhodiščnih plač vsake tri mesece. Prvo uskladitev smo izvedli v avgustu 2007 v višini 3,2%, naslednjo v mesecu novembru 2007 za 1,109% in tretjo v februarju 2008 za 1,4%.

Raven povprečnih bruto plač zaposlenih v obdobju 2003-2007 je glede na primerjavo z RS v teh letih rasla od 1,17% do 1,32% in ohranja primerjalno razmerje v višini 32% nad RS.

Kljub višjim povprečnim plačam v sistemu dejavnosti so marsikatera delovna mesta zaradi neustreznih sistematičnejših še vedno preizkuzno vrednotena, zato približno 28% zaposlenih ne dosega povprečne plače RS.

V sedanjem obdobju se srečujemo tudi z nezadovoljstvom zaposlenih, ki ob visoki gospodarski rasti in povečevanju dobičkov zahtevajo višje plače na podlagi uspešnosti panoge. Prizadevamo si za neposredno povezavo plač s ceno dela v posameznih dejavnostih in vezanostjo višine plač na produktivnost in poslovanje posameznega podjetja. Naš cilj je usmerjen v prilagajanje plačnega sistema z novimi tržnimi razmerami in k zahtevam po približevanju evropskim plačam.

Napori in aktivnosti, ki so bili vloženi v Konferenci elektrogospodarstva v preteklem obdobju, ne odražajo v celoti uspešnih rezultatov dela, kljub temu pa pričakujemo nadaljnje zaupanje našega članstva, s tem, da je popolnoma jasno, da je prioriteta naloga naše konference zagotavljati socialno in ekonomsko varnost zaposlenih v elektrogospodarstvu. Ne glede na splošno oceno da je socialna varnost delavcev v panogi zadovoljiva, pa se kljub temu ne smemo zadovoljiti s trenutnim stanjem.

Sedanja organiziranost sindikata nam daje zaupanje in garancijo, da bomo tudi v naslednjem mandatnem obdobju ohranjali obstoječ nivo socialnih pravic in, da bomo v primerih, ko bo ogrožena temeljna pravica delavcev ali pravica do dela, znali ukrepati v pravem času in na prav način.

POROČILO KONFERENCE PREMGOVNIŠTVA:

Delo Konference premogovništva sloni na programskih usmeritvah, ki so bile sprejete na III.kongresu SDE Slovenije in vsakoletnih usmeritvah, sprejetih na Konferencah SDE Slovenije. Seveda pa konferenca kot enakopravni člen SDE Slovenije v celoti deluje na podlagi sprejetih sklepov na organih SDE in trenutno aktualnih zadevah, ki so prisotne v posameznih družbah, članicah Konference premogovništva. Že v preteklih poročilih smo opozarjali na pester sestav konference. Tako so v njej družbe, ki svoje pravice urejajo v skladu s KP premogovništva in seveda družbe, ki imajo zaradi lastniške strukture in dejavnosti popolnoma drugače urejene pravice. Razveseljivo je to, da imajo vse članice podpisane PKP in na ta način zavarovane pravice delavcev.

Za spremljanje izvajanja KP premogovništva obstaja komisija, ki redno spremlja izvajanje le te in vse partnerje opozarja na svoje ugotovitve. Žal tega ni v družbah, ki svojih pravic nimajo urejenih s KP premogovništva. Pri vsem velja ugotovitev, da se je KP premogovništva spoštuje, kar pa še ne pomeni, da so delavci v naši dejavnosti zadovoljni z ekonomskim položajem.

Konferenca premogovništva se načeloma sestaja dvakrat letno in je torej v tem obdobju opravila deset svojih sej. Na sejah je obravnavala aktualno problematiko v SDE kot v družbah konference. Sprejemali smo predloge, ki smo jih posredovali organom SDE in seveda tudi sprejemali dogovore v zvezi z nalogami, ki jih je posredovalo predvsem Predsedstvo SDE Slovenije.

Značilno za delovanje konference v tem obdobju je, da so sindikati družb svoje delo usmerjali predvsem v izvajanje zakonodaje na področju zapiranja rudnikov.

Skozi svoje delovanje so spremljali izvajanje kadrovsko-socialnega programa in razreševanje presežnih delavcev. Še vedno se pretežno uporablja pasivni način razreševanje, ki je za delavce najbolj sprejemljiv. Aktivna oblika sicer pomeni zagotovitev dela, vendar za bistveno nižji nivo pravic.

Kljub temu, da smo že na prejšnjem kongresu opozorili na problem delavcev bivše RGD, lahko danes ugotovimo, da se je situacija še poslabšala saj je prišlo v tem času v zvezi s to družbo do menjave različnih lastnikov, prisilnih poravnjav in stečajev. Zaradi vsega navedenega je prišlo do situacije, ko ni jasna slika koliko delavcev je prestopilo v gradbeništvo in koliko jih je ostalo članov SDE Slovenije. Vsekakor pa ni bila to želja zaposlenih ampak so družbe brez volje delavcev to storile same, glede na standardno klasifikacijo dejavnosti.

Za Konferenco premogovništva je zaskrbljujoče dejstvo, da se število članov iz leta v leto manjša. Priliva članstva ni pričakovati, ker se pač ta dejavnost počasi zapira.

Člani Konference premogovništva smo aktivno delovali na vseh področjih, kjer je SDE Slovenije načrtoval in izvajal svoje aktivnosti. Zelo aktivni smo bili pri vseh razgovorih in pogajanjih z našimi partnerji za KP in tudi drugače.

Podpisali smo Aneks št.3, ki je bil usklajen po kar dvoletnih pogajanjih. Na ta način smo uredili področje plač in poskrbeli tudi za podpis ustreznih aneksov k PKP.

Na mednarodnem področju smo delovali na podlagi sprejetih smernic SDE Slovenije in nadaljevali z že začeti stiki s sindikati rudarjev iz prostorov bivše skupne države, predvsem BiH in Srbije. Ker uvodni del poročila zajema velik del skupnih aktivnosti, ki jih je izvajala tudi konferenca premogovništva le teh ne bi ponavljali. Sicer pa velja v vodstvu konference ocena, da smo bili v obdobju med obema kongresoma uspešni pri izvajanju nalog, ki so nam bile zaupane.

POROČILO KONFERENCE NAFTNO-PLINSKE IN DRUGIH DEJAVNOSTI

Konferenca naftno-plinske in drugih dejavnosti SDE Slovenije se je s svojim delom v obdobju od III. kongresa do danes vključevala predvsem v aktivnosti SDE Slovenije in ZSSS. Še posebej aktivna je bila pri razreševanju tekoče problematike, ki se je pojavljala v posamezni osnovni organizaciji sindikata po družbah. Velik poudarek je bil dan na ohranjanju socialne varnosti članstva.

Naj se takoj dotaknem enega najbolj perečih problemov te konference še iz preteklosti, to je Kolektivne pogodbe dejavnosti naftno-plinskega gospodarstva. Nekaj, vsaj navidezne možnosti, da bi se nam želja po njej uresničila, smo imeli ravno na začetku iztekajočega se mandata. Tedaj smo imeli že tudi imenovano pogajalsko ekipo, svojo je imenovala tudi druga stran, to je Gospodarska zbornica ter Združenje delodajalcev, čeprav pa so se pogajanjem dejansko še naprej izmikali. Pri tem so iskali izgovor v prihajajočih spremembah delovne zakonodaje, zato smo jih takoj po uveljavitvi novega ZDR ponovno pozvali k pogajanjem in sklenitvi kolektivne pogodbe. Po predlogu generalnega sekretarja Združenja delodajalcev, bi se naj pogajanja začela že 27. marca 2003, kar pa se ni zgodilo, saj so na drugi strani našli nove izgovore, tedaj tudi argumentirane. Z veliko vnemo smo nadaljevali s prizadevanji, vendar brez uspeha, saj smo pri teh prizadevanjih še naprej ostajali precej osamljeni. Problem je bil bolj kot na strani delodajalcev na strani sindikatov podjetij, ki bi lahko bili uporabniki te

kolektivne pogodbe, saj večina njih, predvsem pa sindikati največjih družb, niso bili zainteresirani za sklepanje omenjene pogodbe. Razlog za to je, da se sami vidijo bolj v drugih panogah oziroma so bolj zadovoljni z uporabo drugih panožnih kolektivnih pogodb. V ta namen smo se še posebej trudili s prepričevanjem sindikata v Petrolu. Posebej smo poudarjali pomen združevanja sindikatov podobnih dejavnosti predvsem pri integracijskih procesih na nivoju Evropske unije, vendar so bila vsa prizadevanja do sedaj brezuspešna. Sindikat družbe Geoplin smo sicer uspeli pritegniti k sodelovanju pri sklepanju panožne kolektivne pogodbe, s širšim sodelovanjem ali eventualno pridružitvijo pa nismo uspeli.

Res je, da smo izgubili precej dragocenega časa, vendar pa nobena družba zaradi tega v tem času ni bila oškodovana, saj je vsaka imela svojo veljavno podjetniško kolektivno pogodbo in z njo urejena vsa delovno-pravna in ekonomsko socialna področja. Zaradi raznolikosti dejavnosti posameznih družb te konference, pa je večina le teh že tako ali tako zavezana po klasifikaciji dejavnosti k spoštovanju nekaterih drugih KP dejavnosti (npr.: MOL-Slovenija - KP trgovine, Nafta Petrochem – KP kemije, itd.)

Na drugih področjih smo večino problematike skozi celo obdobje reševali na nivoju osnovnih organizacij sindikatov družb.

Problematika takrat še celovite Naftne Lendava se je prenesla iz prejšnjega obdobja tudi v to obdobje in na začetku tega mandata smo večino časa in energije posvetili prav problematiki te družbe. V letu 2002 spremenjena lastniška struktura ter iz nje izhajajoče obveznosti družbe so s prvim marcem v letu 2003 privedle družbo Nafta Lendava do reorganizacije in do sanacije le te. Tako so 01.03.2003 začele samostojno poslovati hčerinske družbe kot so Nafta Petrochem d.o.o, Nafta Strojna d.o.o, Nafta Geoterm d.o.o, Eko Nafta d.o.o. ter pozneje še Nafta Inženiring d.o.o in Nafta Informatika d.o.o. Ker je nova organiziranost družbe predvidevala manjše število zaposlenih in je vodstvo družbe paralelno z reorganizacijo peljalo tudi kadrovsko prestrukturiranje, se je v razreševanje omenjene problematike intenzivno vključeval tudi sindikat. Osnovna zahteva sindikata je bila, da se za vse zaposlene zagotovi socialna varnost. Kljub temu pa je ostalo več delavcev nerazporejenih v nove družbe. Večina le teh so bili starejši delavci, za katere je bilo možno najti kompromisno rešitev ter jih s stimulatивно odpravnino napotiti na zavod oziroma čakanje doma na prvi pogoj za upokojitev. Tako je bilo razrešenih 91 članov oziroma članic sindikata. Žal pa je med nerazporejenimi delavci bilo tudi nekaj takih, ki niso izpolnjevali pogojev za takšen način razreševanja. Za njih je družba iskala razne možnosti prezaposlitve, vendar je to bilo uspešno le za manjše število nerazporejenih, saj vemo, da v okolju, kjer deluje ta družba, takšnih možnosti praktično ni. Posledica tega je bila konec leta odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov 17. delavcem in delavkam. Sindikat družbe se ni strinjal z odpovedmi in sicer iz več razlogov, ki temeljijo na ZDR in Kolektivni pogodbi družbe. Iz istih razlogov je večina odpuščenih pooblastila sindikalnega odvetnika ter vložila tožbo zoper odpovedi pri delovnem sodišču v MS. Konec meseca februarja 2005 je sodišče na prvi stopnji presodilo v prid odpuščenim delavcem in je naložilo razrešitev zadeve družbi Nafta Lendava v korist delavcev.

Večji del bremena okoli razreševanja socialne problematike te družbe je nosil sindikat. V nekatere aktivnosti sindikata, kjer je bilo potrebno, pa so bili vključeni tudi organi na višji ravni sindikalne organiziranosti – predsedstvo SDE, ZSSS.

Istočasno z reorganizacijo družbe Naftne Lendava se je spremenila tudi sindikalna organiziranost oziroma sestav konference, saj je bilo potrebno sindikat prilagoditi potrebam članstva v novo nastalih hčerinskih družbah. V ta namen so bile v njih ustanovljene nove osnovne organizacije sindikata, ki delujejo v vsaki družbi samostojno in so tako postale tudi enakopravne članice konference. Da bi ohranili tudi enotnost sindikata v sistemu Naftne, smo na tem nivoju v skladu s Statutom SDE ustanovili Koordinacijo. V Koordinacijo v Nafti Lendava so bili vključeni tudi člani, ki so bili prevzeti na delo k

drugemu delodajalcu, kot so Komunala Lendava d.o.o., ISS Servisystem d.o.o. ter G-7 družba za varovanje d.o.o., oziroma danes Diw-servis d.o.o. in VS&S d.o.o..

Konferenca in vse osnovne organizacije smo v letu 2003 spremljali aktivnosti v zvezi z napovedanimi pritiski industrijskih sindikatov v ZSSS in jih tudi izvajali v skladu z navodili Predsedstva SDE.

V letu 2004 je bila konferenca bolj osredotočena k podpori in nudenju pomoči posameznim sindikatom družb, in sicer v glavnem v družbah, ki so nastale iz Nafta Lendava, saj so vodstva teh osnovnih organizacij svoje delo začeli izvajati praktično brez kakršnih koli izkušenj na področju sindikalnega dela oziroma so le te počasi pridobivale in so se tako začela uvajati v samostojno delovanje. Kljub začetniškimi težavam smo s skupnimi močmi uspešno prestali marsikatero preizkušnjo, ko je na primer bilo potrebno urediti status delavcev v posebnih razmerah na remontih ter pri odhodu večjih skupin delavcev na teren. Ob vseh teh izrednih situacijah smo uspeli najti kompromisne rešitve.

Po večkratnih neuspešnih poskusih za sklepanje KP za dejavnost naftno-plinskega gospodarstva smo v letu 2004 na področju kolektivnih pogajanj veliko več pozornosti posvečali kolektivnim pogodbam na podjetniški ravni. Tako se je v tem letu pripravljala osnutek kolektivne pogodbe v družbi Plinarna Maribor ter osnutek enotne KP v družbah v skupini Nafta Lendava.

Najbolj pomembno delo se je začelo proti koncu leta 2004. Ker se je v skupini Nafta pripravljala nov plačni sistem, smo se paralelno s tem pripravljali tudi na pogajanja za novo kolektivno pogodbo, ki naj bi veljala enotno za vso skupino. Zaradi tega veljavno KP nismo predhodno usklajevali z ZDR, temveč smo jo nespremenjeno podaljšali do konca leta 2004. Ker pa se je začetek pogajanj za novo KP zavlekel vse do konca leta, smo staro KP še enkrat podaljšali do konca februarja 2005. Pogajalsko skupino smo formirali koncem novembra in se spustili v pogajanja, za katera lahko rečemo, da so bila izredno težka, saj je delodajalska stran zahtevala bistveno zmanjšanje nekaterih, v preteklosti doseženih pravic.

Kot stalni vir problemov se pojavlja družba G-7, kjer smo se morali posebej boriti za uveljavljanje pravic naših članov. V tej skupini se nenehno srečujemo s kršitvami pravic, ki izhajajo ali iz ZDR, pogodb o prevzemu ali kolektivne pogodbe. Nekatero zahtevo delavcev smo uspeli ugodno rešiti, kljub temu pa je ostalo še nekaj odprtih vprašanj, predvsem na področju izplačevanja oziroma ne izplačevanja plač po kolektivni pogodbi. Poleg tega smo se tudi v tej družbi srečali z izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga s ponudbo nove pogodbe, vendar po našem mnenju popolnoma neutemeljeno, kar je pozneje potrdilo tudi delovno sodišče v Ljubljani. Eni od članic, zaposlenih pri ISSS-servisystem, je bila prav tako izredno odpovedana pogodba o zaposlitvi, vendar pa je v tem primeru bila v skladu z ZDR dokazana krivda delavke.

Tudi v letu 2005 so bile posebne pozornosti deležne osnovne organizacije sindikatov družb, v katerih so se pojavljale težave, katerih same ne bi mogle ali bi jih le s težavo razreševale. Pri vseh aktivnostih pa je bilo skozi celo obdobje v ospredju ohranjanje socialne varnosti članstva.

Tako so se nadaljevala že v letu 2004 začeta pogajanja za podjetniško kolektivno pogodbo za skupino Nafta Lendava, ki bi naj veljala v vseh družbah v skupini. Pogajanja so se zavlekla vse do konca julija, vendar brez rezultata. Ne glede na to, se ta pogajanja kljub vsemu lahko štejejo kot uspeh sindikata, saj je vodstvo družb v predlogu nove KP nameravalo bistveno znižati nekatere že prej dosežene pravice delavcev. Uspešno je bilo predvsem to, da smo se po zaključku pogajanj uspeli dogovoriti z vodstvom, da bo še naprej veljala že odpovedana kolektivna pogodba. To je bilo po predhodnem usklajevanju z Zakonom o delovnih razmerjih potrjeno z aneksom in sicer z veljavnostjo, dokler se ne sklene nova, kar

je bistveno boljše določilo glede veljavnosti od prejšnjega. Zaradi prevelikih razhajanj med vodstvom družbe in sindikatom se prav tako ni uveljavil predlog spremembe plačnega sistema v skupini.

V vseh družbah smo se enako kot leto prej uspeli dogovoriti za usklajevalni dodatek k plačam zaposlenih od avgusta naprej. Višina teh dodatkov pa se razlikuje in je odvisna od vrste dejavnosti, ki jo opravlja posamezna družba. Le v družbah v skupini Nafta Lendava in v Plinarni Maribor smo uspeli dogovoriti enak znesek za vse, ne glede na dejavnost in sicer v višini, kot je bilo to dogovorjeno za elektrogospodarstvo, brez povečanja za produktivnost.

Spremljali smo tudi prevzem članic, zaposlenih v družbi ISSS-Servisystem, k novemu delodajalcu prevzemniku. Pri tem smo poskrbeli za to, da Nafta Lendava, kot nekdanji delodajalec, je še naprej posrednik pri prenosu in s tem tudi prevzema odgovornost za delavke v primeru odpovedi pogodbe iz poslovnega razloga pri novem delodajalcu.

Kot enega večjih uspehov leta 2005 naj navedem še uspeh na področju širitve članstva. V družbi MOL Slovenija d.o.o. smo namreč uspeli ustanoviti sindikat družbe. Zaradi velike dislociranosti članstva smo imeli nekaj težav pri volitvah organov sindikata, smo pa tudi to uspešno razrešili in še naprej jim pomagamo pri izvajanju njihovih aktivnosti, saj smo že v fazi ustanavljanja sindikata družbe spoznali, da bo imel sindikat v družbi precej dela. To pa predvsem zato, ker področje pravic delavcev iz delovnega razmerja v družbi ni prav najbolje urejeno. S širitvijo članstva, ki nam je uspelo z ustanovitvijo sindikata v družbi Mol Slovenija, se je razširila tudi paleta problemov. Na eni strani je močno oteženo delo sindikata zaradi dislociranosti poslovnih enot družbe, na drugi strani pa smo naleteli na delodajalca, ki sicer navidezno upošteva zahteve sindikata, istočasno pa izvaja pritisk na zaposlene z novimi ukrepi. To je izzvalo že veliko nezadovoljstva med člani in marsikatero kritiko na delo sindikata, ki pa, kot sem že omenil, poteka v zelo težkih razmerah in so te kritike večinoma neutemeljene. Prišlo je tudi do zamenjave vodstva v tej družbi, delno tudi kot posledica nenehnih pritožb zaposlenih in sindikata pri lastnikih. Upali smo, da bo s prihodom novega direktorja na čelo družbe tudi manj problemov, vendar se to, žal ni zgodilo.

V letu 2006 je bilo precej časa porabljenega za pogajanja glede vgraditve usklajevalnega dodatka iz leta 2004 in 2005 v sistem plač. Pri tem, razen v posameznih primerih, Konferenca NPG, žal, ni bila uspešna.

Ker so v letu 2005 propadla pogajanja za novo kolektivno pogodbo v skupini Nafta Lendava, se je v skupini pojavilo kar nekaj problemov glede spoštovanja kolektivnih pogodb dejavnosti, ki zavezujejo posamezne družbe glede na njihovo dejavnost. Glede neizvajanja določil teh kolektivnih pogodb smo bili v sindikatu strpni, dokler smo imeli upanje v novo kolektivno pogodbo, s katero smo nameravali zadevo rešiti; to pa nam žal ni uspelo. V času do zaključka pogajanj in še naprej pa se je nabralo precej nepravilnosti, predvsem pri izplačilih raznih dodatkov in drugih prejemkov iz naslova osebnih dohodkov. Zato smo z opozorili pritiskali na delodajalca, da le te čim prej odpravi. Pri tem smo bili le delno uspešni, kar pa je povzročilo, da so se nekateri delavci s podporo sindikata odločili skozi individualne tožbe iskati pravno varstvo na delovnem sodišču.

V začetku leta 2006 je bil pripravljen predlog kolektivne pogodbe za družbo Plinarna Maribor d.d.. Usklajevanje te pogodbe med vodstvom družbe in sindikatom je v glavnem potekalo uspešno in se že aprila istega leta zaključilo s podpisom.

Problematika družbe G-7 je v letu 2006 eskalirala do te mere, da so delavci sami zahtevali od naročnika njihovih storitev, naj prekine pogodbo z izvajalcem, to je družbo G-7, ter jih v skladu s pogodbo o prevzemu, prevzame nazaj ali pa sklene pogodbo z drugo družbo, ki bi jih bila pripravljena prevzeti.

Tako smo v mesecih juniju in juliju 2006 aktivno sodelovali pri pogajanjih o prevzemu delavcev k drugemu delodajalcu. Ker so imeli naši člani, zaposleni v družbi G-7, nenehno probleme z delodajalcem in sicer v glavnem na področju izplačila osebnih prejemkov in tudi drugih pravic iz delovnega razmerja, so s pomočjo sindikata družbe Nafta Lendava, od koder so bili nekoč prevzeti v G-7, zahtevali, da se ta pogodba prekine in se poišče novi delodajalec prevzemnik. Aktivnosti v zvezi s to zadevo, so se začele že na začetku leta in se uspešno zaključile 1. avgusta. Uspešno predvsem zato, ker smo poleg ugodne pogodbe o prevzemu, delavcem uspeli zagotoviti, glede na razmere v dejavnosti, zelo dobro pogodbo o zaposlitvi, s katero imajo urejena vsa vprašanja, ki so sporna celo v KP dejavnosti ali pa jih ta sploh ne ureja.

Nekaj pozornosti smo morali posvetiti tudi spremljanju izvajanja pogodbe o prevzemu v družbi DIW service d.o.o., kamor so bile s 1.2.2006 prevzete članice, do takrat zaposlene v družbi ISSS-Servisystem. Posredovali smo zaradi ne spoštovanja kontinuitete pravic iz delovnega razmerja, kar jim je bilo sicer zagotovljeno na osnovi ZDR ter pogodbe o prevzemu.

Tudi leto 2007 je bilo zaznamovano z menjavo direktorja enega od družb in sicer direktorja družbe Nafta Lendava. S to zamenjavo je sicer zapihal nov veter na področje socialnega dialoga, saj so se takoj začele premikati zadeve, ki se prej že leta niso mogle premakniti. Tako so takoj stekla pogajanja glede poravnave iz naslova premalo izplačanih plač v preteklosti, Prav tako je bil dogovorjen način vnosa celotnega uskladitvenega zneska v plačni sistem in tudi usklajevanje plač za leto 2008 najmanj v 100% višini inflacije. V teku je tudi dogovor okoli božičnice, kot novega določila v kolektivni pogodbi. Za velik napredek v omenjeni skupini družb smatram tudi začetek dogovarjanj za sklenitev dodatnega pokojninskega zavarovanja za vse zaposlene v skupini.

Enako kot prejšnja leta smo v sindikatih vseh družb dosledno izvajali navodila ZSSS in sodelovali v aktivnostih pri izvajanju pritiskov na delodajalce, s ciljem doseganja boljšega ekonomsko-socialnega položaja naših članov.

V večini družb je bila različno po letih in v različnih oblikah in zneskih izplačana tudi božičnica.

Za vse zgoraj naštetе uspehe ter za še marsikatero uspešno opravljeno delo, za katero se ni našlo mesta v tem poročilu, bi se na kraju iskreno zahvalil vsem kolegicam in kolegom, ki so nam bili v pomoč in podporo. Zahvalil bi se tudi strokovnim službam ZSSS, ki so predvsem meni osebno bile v veliko pomoč, pri čemer moram posebej izpostaviti pomoč prijatelja, tovariša, žal prerano pokojnega kolega Gregorja Mikliča.

Zahvala gre tudi vsem našim članicam in članom, ki so se nam kljub nevzdržnim razmeram novembra 2005, kakor tudi ob lepših pogojih oktobra 2007, pridružili na delavskih demonstracijah in še na marsikaterem protestnem shodu.

POROČILO KOMISIJE ZA KOLEKTIVNO DOGOVARJANJE

Na III. kongresu SDE je bila sprejeta kot prednostna naloga usklajevanje podpisanih in veljavnih KP v družbah vključenih v SDE s spremenjeno zakonodajo. Na osnovi tega je tudi Predsedstvo SDE na svoji konstitutivni seji dne 15. aprila 2003 sprejelo sklep, da se takoj pristopi k aktivnostim za uskladitev PKP s sprejeto novo zakonodajo v družbah, ki te pogodbe že imajo podpisane, v družbah ki teh pogodb še nimajo, pa se nadaljujejo aktivnosti za podpis le teh.

V mesecu septembru 2003 je bilo vsem predsednikom sindikata v družbah vključenih v SDE poslan osnutek PKP, ki jim je služil kot pomoč pri izdelavi in pripravi predloga PKP, ki bo usklajen z novim ZDR. Usklajevanja in aktivnosti za izdelavo PKP so potekala predvsem znotraj koordinacij v posameznih konferencah SDE.

Tako nam je v letu 2004 uspelo v večini sindikatov družb SDE prednostno nalogo uresničiti, saj smo uspeli PKP podpisati in uskladiti v veliki večini družb elektrogospodarstva, kot tudi v družbah premogovništva. Zaskrbljujoče je stanje v družbah naftno-plinskega gospodarstva, saj nimajo podpisane usklajene panožne kolektivne pogodbe, pa tudi pogajanja za nove PKP niso uspešno zaključena, razloge lahko iščemo tako v objektivnih razlogih (razdrobljenost družb in prestrukturiranje), kot tudi v premajhni aktivnosti znotraj konference na tem področju.

V obdobju po letni Konferenci SDE v letu 2005 je bila zastavljena akcija za vzpostavitev registra sprejetih in veljavnih PKP v SDE. Hkrati je bilo predlagano vsem, da podpisane PKP tudi registriramo na pristojnih upravnih enotah, da bi zagotovili veljavnost dogovorjenih pravic.

Postopek registracije veljavnih PKP na upravnih enotah je v letu 2006 odpravil Zakon o kolektivnih pogodbah (ZKolP, Ur. List RS št. 42/2006), ki je pričel veljati 19. 04. 2006.

Register stanja na področju PKP je bil ohranjen in ga komisija vodi tudi sedaj, ažurnost registra pa je odraz pripravljenosti sindikatov družb v SDE za sodelovanje s komisijo pri posredovanju podatkov, ki jih v registru želimo imeti.

Komisija je izdelala delovni osnutek nove panožne KP elektrogospodarstva, ki je usklajena z novim ZDR.

Na seji komisije v mesecu februarju 2006 smo se dogovorili tudi za pripravo osnutkov KP za ostali dve konferenci, vendar do realizacije te naloge še ni prišlo.

V okviru predvidevanj oziroma napovedi po odpovedi SKP v letu 2005 je komisija pripravila oceno kaj pomeni odpoved SKP za družbe v EGP in pri tem ugotovila, da nameravana odpoved SKP ne bo imela bistvenega vpliva na spremembo doseženih pravic zaposlenih, ker imamo veliko večino opredeljeno v KP EGS in PKP družb.

Komisija je pripravila tudi dve verziji čistopisa veljavne KP elektrogospodarstva dopolnjena z razlago Komisije za razlago KPE in sprejetima aneksoma k KP elektrogospodarstva št. 1 in 2 za objavo na internetni strani SDE. Aneks št. 1 je bil sprejet v letu 2004, Aneks št. 2 pa v letu 2005, oba pa sta določala višino izplačila enotnega zneska za vse zaposlene.

V obdobju po letni Konferenci SDE za leto 2006 je komisija sodelovala pri pripravi predlogov Aneksa št. 3 k KP elektrogospodarstva in premogovništva glede vključitve zneskov, ki smo jih na osnovi Dogovora o politiki plač v obstoječi plačni sistem izplačevali kot dodatka v enakem znesku za vse zaposlene.

Ob pripravi prvega predloga je bilo sprejeto stališče, da ob vključitvi omenjenih dodatkov v sistem plač, noben od zaposlenih ne sme prejeti manjšega zneska kot ga je prejemal. To stališče je potrdilo tudi Predsedstvo SDE in smo ga s sprejetjem Aneksa št. 3 k KP obeh konferenc uspeli uresničiti, tako da smo nominalni uskladitveni znesek vključili v sistem osnovnih plač v obliki korekcijskega faktorja.

Čeprav so bila pogajanja dolga, smo lahko z doseženim zadovoljni, saj je vključitev tega zneska na takšen način uspel redkim sindikatom dejavnosti.

V celoti smo lahko z doseženim na področju kolektivnega dogovarjanja v obdobju med dvema kongresoma zadovoljni, saj smo v nekaterih konferencah dosegli velik napredek glede na prejšnje stanje.

POROČILO ODBORA ZA ENAKE MOŽNOSTI

Aktivnosti Odbora za enake možnosti so se dejansko pričele že nekaj let prej, preden je odbor privzel sedanje ime, zato je v začetku tega poročila potrebnih nekaj besed o naših začetkih.

Predsedstvo SDE je že v letu 1999 v okvir svojih aktivnosti vključilo novo področje delovanja – žensko politiko in konstituirana je bila Komisija za žensko politiko.

Sklicana je bila prva seja sindikalnih predstavnic, ki so aktivno delovale v sindikatih družb oz. podjetij energetike in sestavljen je bil 6-članski odbor, ki je pokrival posamezne dejavnosti v energetiki. Na letni Konferenci SDE v letu 2001 je bil sprejet nov Statut SDE, v katerem je bilo zapisano, da se tudi ženska politika uvršča med področja delovanja in s tem je predsednica Komisije za žensko politiko postala polnopravna članica Predsedstva SDE.

Začetna naloga komisije je bila v svoje vrste pritegniti tudi predstavnice tistih sindikatov, ki niso pokazali večjega interesa sodelovati na tem področju, kar nam je bolj ali manj uspelo. Največja težava pri tem je bila, da je ženske, ki so precej obremenjene že na svojih delovnih mestih, težko bremeniti še z dodatnimi zadolžitvami. Preostale naloge komisije so bile predvsem ugotoviti, kako je s problematiko žensk v širšem okolju - doma kot v tujini, v dejavnosti energetike. Gre za probleme v zvezi z diskriminacijo žensk pri zaposlovanju, diskriminacijo žensk na delovnem mestu (delovni pogoji, napredovanje, izobraževanje, usposabljanje ...), z neupoštevanjem neplačanega dela žensk in vplivom na plačano delo, z zaščito materinstva, s položajem žensk na vodilnih delovnih mestih in v sindikatu, s spolnim nadlegovanjem na delovnem mestu ...

Za začetek si je bilo potrebno pridobiti splošne informacije o številu žensk v energetiki, njihovi izobrazbeni strukturi in delovnih mestih, ki jih zasedajo. Tudi tu je bilo kar nekaj težav, saj je do takšnih podatkov kar težko priti.

Aktivnosti so stekle tudi v mednarodnem sodelovanju v okviru sindikalnih institucij PSI, ICEM. SDE smo tako zastopale na različnih seminarjih, konferencah in srečanjih. Bile smo udeleženske študijske ture na Danskem, organizirane in finančno podprte s strani danske fundacije pod okriljem ICEM, kjer smo se po dolgem času povezale s predstavnicami iz držav bivše Jugoslavije. Kasneje smo se sestale s predstavnicami KAD iz Danske in skupaj z Odborom za ženska vprašanja pri sindikatu KNG začele s pripravami za 1. srečanje predstavnic ženskih odborov iz držav bivše Jugoslavije, ki smo ga organizirale na Bledu. Posledica tega srečanja je bil kasnejši obisk Ohrida v Makedoniji, kjer smo bile gostje makedonskih kolegic. Ob vseh takšnih aktivnostih smo vzpostavile dobre odnose s podobnimi odbori v okviru drugih sindikatov (zdravstvo, kemija ..), prav tako pa našle stike tudi z institucijami zunaj sindikata.

Spremljanje zakonskih predpisov doma in v mednarodnem okolju, predvsem v Evropi, je bila stalna naloga komisije.

Naša pomembna aktivnost je bila priprava vprašalnika o enakopravnosti žensk v delovnem okolju v energetiki. Rezultati ankete so pokazali, da ženske v delovnem okolju v energetiki menijo, da v tistem času ni bilo bojazni pred diskriminacijo in neenakopravnostjo v našem delovnem okolju. Podatki pa so med drugim pokazali, da ženske velikokrat same niso dovolj aktivne, predvsem zaradi obilice vsakovrstnih zadolžitvev doma in v družini in prav tako ne dovolj zagnane, da bi lahko bila njihova dejavnost bolj izražena v delovnem okolju.

Odbor se je ukvarjal še z nekaterimi konkretnimi problemi, s katerimi so se na nas obrnile delavke iz podjetij in v zvezi s tem reagiral v obliki protestnih pisem, naslovljenih na uprave družb.

O našem delu je bilo objavljenih kar nekaj člankov in intervjujev v glasilih Partner, Naš stik in Delavska enotnost. Tako je bilo tudi širše okolje obveščeno, kaj delamo v Komisiji za žensko politiko.

V času po III. kongresu SDE v letu 2003 smo se posamezne članice komisije skupaj s predstavnicami sindikata KNG udeležile 2. srečanja Odborov za ženska vprašanja iz držav bivše YU v Ohridu v

Makedoniji, ki je bilo organizirano pod pokroviteljstvom Mednarodne sindikalne organizacije ICEM, danskega ženskega sindikata KAD in fundacije Fridrich Ebert Stiftung (FES). Delegacije smo delovale v po posameznih tematskih področjih (ženska na delovnem mestu, ženska v družbi in socialna zaščita žensk) in izmenjavale svoje izkušnje. Naša komisija je predstavila tematiko Ženske in stres na delovnem mestu. S predstavnicami ICEM in KAD smo ponovno razpravljale o možnostih, da bi uresničile nadaljevanje skupnega projekta z nazivom Usklajevanje, socialni dialog in podpora delovnih pravic žensk v balkanskih državah, kjer naj bi bil cilj tega projekta skupno sodelovanje v izgradnji mreže, kjer bi izobrazili čim več delavk in tako povečali tudi njihovo aktivnost. Z namenom precizirati in točno definirati prej omenjeni projekt smo se posamezne predstavnice odborov v juniju 2003 ponovno srečale v Beogradu s predstavnicami KAD iz Danske, kjer smo usklajevale vsebinsko in stroškovno plat tega projekta, ki bi naj bil financiran iz mednarodnih virov.

V tem letu smo v Odbor za enake možnosti pri ZSSS vključili našo članico, ki je že v istem letu v okviru delegacije tega odbora obiskala sindikalne kolege iz FGTB v Bruslju. Gre za zelo aktiven belgijski sindikat, ki ima med drugim dobre programe usposabljanj na temo kako zainteresirati za delo ženske v drugih delih EU. Obisk je bil namenjen usposabljanju na temo Socialne pravice žensk in kolektivno pogajanje, dejansko pa je imela delegacija možnost srečati se s predstavniki Ministrstva za delo, socialo in družino in s predstavnicami, ki deluje pri Komisiji za EU ter tako spoznati določene strukture in njihove poglede.

Sodelovale smo na eni izmed delavnic, ki jih je pripravil Urad za enake možnosti, kjer so govorili o enakosti spolov na trgu dela in o spolnem nadlegovanju na delovnem mestu.

V zvezi s pogajanjem za podjetniške kolektivne pogodbe v distribucijskih podjetjih je komisija na ženski pogajalski del delodajalske skupine naslovila protestno pismo, kjer je izrazila svoje nestrinjanje z njihovimi pobudami in strinjanjem, da se za starejše delavce opredeli in izenači starost za ženske in moške na 55 let, tako kot to predvideva ZDR. Naš protest je bil pozitivno sprejet.

V tem letu je prišlo do preimenovanja Komisije za žensko politiko v Odbor za enake možnosti. Vsebina našega dela je ostala podobna, se je pa razmišljalo, da bi lahko krog aktivnosti razširili, obenem bi se moral krog sodelujočih dopolniti še s sindikalnimi kolegi.

V letu 2004 smo pričakovale, da se bodo nadaljevale aktivnosti pri povezovanju z Odbori za ženska vprašanja v državah bivše Jugoslavije, kjer smo nameravali širiti izobraževalno mrežo pod pokroviteljstvom ženskega sindikata KAD iz Danske v okviru ICEM. Žal pa se je izkazalo, da je podpora omenjenemu projektu s strani danske vlade 'padla v vodo'. Nova, drugače usmerjena danska vlada takšnih projektov ni več financirala, poleg vsega je velike spremembe utrpel tudi ženski sindikat KAD, ki je po 100-letnem obstoju moral prenehati s svojo tradicionalno dejavnostjo in se združiti v mešan sindikat. S tem so ugasnile tudi določene aktivnosti, ki so bile pri tem sindikatu prioritetnega značaja in tako ni bilo mogoče speljati dobro zastavljenega projekta. Tako so se v tem letu začasno prekinili tudi naši stiki z ostalimi odbori iz Balkana, saj skupnega srečanja, ki bi moralo biti na Hrvaškem, ni bilo. Predvidevali smo, da je vse skupaj povezano s finančno situacijo v teh sindikatih, saj organizacije skupnih srečanj niso majhen strošek. Tudi v Sindikatu KNG je prišlo do določenih zamenjav v Odboru za ženska vprašanja, po njihovem kongresu pa ta odbor sploh nekaj časa ni deloval.

Uspele smo dokončati zastavljeno nalogo iz preteklih let, da se je naš odbor omenil tudi v Poslovniku o organiziranju in načinu dela Predsedstva SDE, tako da pravila poslovnika uradno veljajo tudi za ta odbor in zaradi tega ni bilo potrebe po sprejemanju posebnega poslovnika. Seznanjale smo se s splošno situacijo v državi, v svetu, predvsem s tematiko, ki se je nanašala na položaj žensk.

Naša predstavnica v Odboru za enake možnosti pri ZSSS je tudi v letu 2004 nadaljevala z zelo aktivnim sodelovanjem, nas informirala o dejavnosti odbora in nas zalagala z vsemi vrstami gradiva.

V letu 2005 smo pridobile podatek, da je v strukturi članstva SDE zastopanih le borih 17% članic, kar pomeni, da je dejansko prisotnost žensk v podjetjih energetike vedno manjša, saj se ženski del zaposlenih v večjem številu upokojuje (to ženskam omogoča prehodno obdobje za upokojevanje) in pa

dejstvo, da moški del zaposlenih ostaja v podjetjih tudi preko dopolnjene delovne dobe, kar omogoča sedanja zakonodaja. Obenem pa je evidentno, da je več moških na vodilnih delovnih mestih, s tem seveda tudi na boljše plačanih delovnih mestih, kar je tudi razlog, da raje in dalj časa ostajajo v podjetjih. V tem letu smo opomnile odgovorne v SDE, da je potrebno narediti v Statutu SDE spremembo in naziv nekdanje komisije spremeniti v odbor, kar pa do danes še ni bilo urejeno.

Udeležile smo se konference Načelo enakega obravnavanja – Novi pristopi in prakse – praksa zagovorništva načela enakosti, ki je bila Ljubljani pripravljena s strani Urada za enake možnosti pri Vladi RS. Šlo je za prikaz projekta Urada za enake možnosti RS, ki ga sofinancira Evropska komisija. Predstavljeni so bili različni modeli in praksa zagovorništva načela enakosti. Že v letu 2004 je bil v Sloveniji sprejet Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, ki ga je vzpostavil inštitut zagovorništva; slovenska zagovornica načela enakosti ga. Tatjana Strojjan je predstavila slovenski model.

V maju 2005 se je nadaljevalo povezovanje Odbora za enake možnosti pri ZSSS s članicami belgijskega sindikata FGTB. Tako se je naša kolegica ponovno odpravila v Belgijo v Bruselj, kjer je sodelovala pri nadaljevanju projekta v zvezi z zagotavljanjem enakega plačila za enako delo.

Odbor za ženska vprašanja pri Sindikatu KNG se je ponovno aktiviral, z njimi smo se srečale na 3. mednarodni konferenci žensk ICEM-a in IUF-a v Crikvenici v oktobru 2005. Ponovno smo prišle v stik s kolegicami iz nekaterih držav bivše Jugoslavije, na konferenci so bila zavzeta določena stališča na osnovi poročil posameznih držav glede že poznanih problematik: diskriminacija na delovnem mestu, pri plačah, v zdravstvu, formalna in realna enakost žensk, stres na delovnem mestu in proti stresni programi, fenomen časti in ugleda ; dogovorjeno je bilo, da bo naslednja konferenca organizirana v Bosni in Hercegovini, vendar so zadeve na tem področju ponovno zastale.

Koncem oktobra 2005 smo za članice odbora v razširjenem sestavu v Ankaranu organizirale seminar s tematiko enake možnosti za oba spola (gender mainstreaming) ter govorile o spremembah v sistemu upokojevanja, o delovni zakonodaji in o delovnih pogojih v EU. Predavale so kolegice iz Madžarske, seminar je bil zelo dobro sprejet, dogovorjeno je bilo, da bi se takšen način izobraževanja nadaljeval v naslednjem letu, vsekakor pa bilo v izobraževanje potrebno vključiti tudi naše člane.

V novembru 2005 smo bile soudeležanke na energetski konferenci EMCF-a v Bruslju, kjer se je v večini razpravljalo o problematiki globalizacije, liberalizacije in privatizacije na energetskem področju v državah EU, bila je pa izpostavljena tudi problematika enakih možnosti.

Prisotne smo bile na delavskih demonstracijah v Ljubljani, ki so bile organizirane v protest sprejemanju novih reform v Sloveniji in so dejansko pomenile zniževanje pravic in socialnega položaja državljanov Slovenije.

V začetku leta 2006 smo skupaj z ostalimi vodilnimi iz SDE aktivno sodelovale pri reševanju težav v družbi Eldom, kjer je izgubilo delo več delavk. SDE je po mnogih kontaktih z lastniki družbe Eldom in upravo Eldom-a uspel dogovoriti, da so te delavke prevzeli novi izvajalci storitev in tako niso pristale na Zavodu za zaposlovanje. S tem pa seveda njihovih težav še ni bilo konec, saj navkljub podpisanim dokumentom, novi delodajalec ni izvajal vseh obveznosti v skladu z dogovori in jih je bilo večkrat potrebno opozarjati. Nekatero delavke se še danes obračajo s svojimi težavami neposredno na naš odbor, saj so še vedno članice SDE, dejansko pa se v novem okolju nimajo na koga obrniti; pričakuje se, da bo v letošnjem letu spet prišlo do zamenjave izvajalca in ni povsem jasno, kaj se bo s temi delavkami dogajalo.

Bile smo še udeležanke seminarja pod okriljem EMCEF v Velenju, kjer smo skupaj s kolegicami iz Hrvaške in s kolegicami iz KNG razpravljale o problematiki enakih možnosti na delovnem mestu. Seminar so vodile kolegice iz Madžarske. Posamezne članice odbora smo se s kolegicami iz Hrvaške in Madžarske srečale še enkrat v jeseni v Radencih.

Poskušale smo s čim večjimi prizadevanji izpolnjevati svoje naloge, s tem, da ugotavljamo, da nekih posebnosti in težav v posameznih sindikatih družb ni zaznati ali pa je premalo povratnih informacij.

V letih 2006 in 2007 je Odbor za enake možnosti deloval predvsem na področju medsebojnega obveščanja ožjega in širšega članstva z različnimi vrstami informacij, pridobljenimi s strani Odbora za enake možnosti pri ZSSS in iz drugih različnih virov, pri čemer se je za zelo uporabno izkazala elektronska pošta, ki pomeni hitro in enostavno informiranje. Govora je bilo o enakosti med spoloma, o preprečevanju nasilja v družini, o konvenciji MOD183 o varstvu materinstva, o razvojnem partnerstvu, o mladih družinah prijaznem zaposlovanju, o statistiki o usklajevanju delovnih in družinskih dolžnosti, o načrtu enakih možnosti v letih 2006 -2010, o diskriminaciji na podlagi starosti in invalidnosti ter o diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti, o strategiji za dvig rodnosti in peticiji, ki se je podpisovala v ta namen in še o čem.

Dobili smo tudi informacije o predlogu določil o enakih možnostih, ki bi se lahko vključile v Kolektivne pogodbe dejavnosti, obveščali smo o akciji Ni treba povedati delodajalcu - lahko poveš nam, razposlan je bil razpis o podelitvi priznanja Roža mogota, ki se podeljuje za dosežke na področju enakih možnosti.

Ob koncu tega poročila se moramo pohvaliti, da je bilo v vseh teh letih v naših vrstah kar nekaj energije za naše aktivnosti, čeprav več v prejšnji obliki delovanja – torej v Komisiji za žensko politiko. Leto 2007 ni prineslo nekih posebnih dosežkov, tako da lahko ugotovimo, da se je naš zagon v zadnjem času nekoliko zmanjšal in prav mogoče bi bilo potrebno naše vrste pomladiti oz. osvežiti z novimi kolegi in kolegicami, spremeniti in dopolniti pa tudi naše cilje.

POROČILO STATUTARNE KOMISIJE

Statutarna komisija Sindikata delavcev dejavnosti Energetike Slovenije tega mandata je bila izvoljena 20. marca 2003, na 3. kongresu SDE Slovenije v Mariboru in šteje sedem članov.

Od izvolitve do danes je imela statutarna komisija sedem sej, od katerih so bile nekatere - zaradi nesklepčnosti - sklicane večkrat.

V sestavu komisije v času trajanja mandata ni prišlo do kakšnih kadrovskih sprememb, je pa določeno oviro v njenem delovanju predstavljalo dejstvo, da so njeni člani iz posameznih regij vse od Primorske do Prekmurja (Lendave) in da le-ti morajo svoje sindikalne obveznosti uskladiti z rednimi delovnimi dolžnostmi v svojih matičnih družbah, kar je v določeni meri precej oteževalo sklic sklepčnih sej komisije. Tako se je npr. primerilo, da v letu 2007 ni prišlo do sklica sklepčne seje vse do meseca decembra, kljub trikratnim poizkusom sklica.

Delo statutarne komisije v tem mandatnem obdobju je temeljilo na določilih statuta SDE, na programu dela, sprejetem na začetku mandata za celotno mandatno obdobje, kot tudi na tekočih operativnih programih, kjer so bile opredeljene konkretne naloge na krajši rok.

Svoje delo je komisija nadaljevala s pripravo določenih predlogov sprememb oziroma dopolnitev statuta SDE, ki so bile obravnavane in nato sprejete na posamezni redni letni seji Konference SDE Slovenije; z aktivnostmi za pridobitev izvedbenih aktov, potrebnih za nemoteno in pravno-veljavno delo organov in organizacij sindikata; z aktivnostmi v zvezi s pravili o notranji organiziranosti in delovanju sindikatov družb (vzpostavitev evidence, zbiranjem in arhiviranjem na sedežu SDE); ugotavljanjem dejanskega stanja usklajenosti teh internih pravil sindikatov družb s statutom SDE oz. njegovimi dopolnitvami in spremembami; pridobivanju – zbiranju predlogov, sugestij in pripomb za pripravo predlogov sprememb samega statuta; s spremljanjem uresničevanja statutarnih določil; s pripravo akta za konkretizacijo postopkov evidentiranja, kandidiranja in izvedbe volitev organov sindikata in nosilcev funkcij v SDE Slovenije; z nudenjem pomoči pri pripravi oz. dodelavi (spremembah in dopolnitvah) internih pravil o organiziranosti in delovanju sindikata družbe.

V času tega mandata sicer statutarna komisija ni prejela nobenega pisno podanega vprašanja ali potrebe po razlagi kakšnih statutarnih določil, je pa obravnavala vprašanja, dileme in sugestije, ki so jih izpostavljali tako sami člani komisije na njenih sejah, kot tudi preko njih izražene prošnje ali pozive nekaterih sindikatov družb oz. sindikalnih zaupnikov za pomoč pri tolmačenju določenih določil ali členov statuta, kot tudi nujnost priprave strokovno in statutarno nespornega pisnega predloga ugotovitvenega sklepa za uskladitev internih pravil o organiziranju in delovanju sindikata družbe s statutom SDE glede mandatne dobe stalnih organov, njihovih članov in nosilcev sindikalnih funkcij. V zvezi s tem je bil s strani statutarne komisije pripravljen in tudi posredovan tak pisni predlog sklepa, kot podlaga za sprejem ugotovitvenega sklepa na pristojnem organu sindikata.

Na osnovi vprašanj, dilem in nejasnosti do katerih prihaja v določenih situacijah pri konkretnem delovanju sindikatov družb in na katere so opozorili sindikalni zaupniki, je statutarna komisija ugotovila potrebo po dopolnitvah našega statuta in sicer predvsem v delu, ki opredeljuje volitve in predhodne kandidacijske postopke. Glede na obsežnost ter pomembnost tematike, njeno eksplicitnost in upoštevanje različnih konkretnih pogojev in razmer, v katerih delujejo posamezni sindikati družb, komisija ugotavlja, da vsega tega ni možno vključiti in opredeliti v našem osnovnem aktu t.j. statutu SDE, temveč je potrebno oblikovati in sprejeti poseben akt – pravilnik o postopkih evidentiranja, kandidiranja in izvedbe volitev organov sindikata in nosilcev sindikalnih funkcij.

Da bi se zapolnila ta praznina in da se odpravijo dileme pri konkretni izvedbi volitev v sindikatu, na katere je bila statutarna komisija opozorjena, si je le-ta, s ciljem zagotovitve verodostojnosti ter veljavnosti volitev, zato zadala nalogo, pripraviti akt, ki bi konkretnije in natančneje opredelil vse postopke evidentiranja, kandidiranja in samih volitev. Delovni koncept akta je že narejen in tako pripravljen za nadaljnje postopke. Prav tako je v pripravi tudi osnutek pravilnika o postopkih razreševanja sporov, pomirjanja in arbitraže v sindikatu SDE Slovenije, kot ga določuje 70. člen našega statuta.

Glede na trenutne potrebe in dejstvo, da predhodno navedeni pravilnik o postopkih priprave in izvedbe volitev še ni sprejet, so bila s strani komisije izdelana in posredovana konkretna pisna navodila o postopkih za pripravo in izvedbo volitev organov in nosilcev funkcij v sindikatu družbe, prav tako pa je bil narejen - na prošnjo in za potrebe sindikata TE-TOL – konkreten predlog internega pravilnika o postopkih evidentiranja, kandidiranja in volitev organov sindikata in nosilcev sindikalnih funkcij v njihovi družbi.

V skladu s svojo statutarno obvezo je statutarna komisija v času trajanja mandata o svojem delu poročala na letnih sejah Konference SDE, skladno s svojim programom dela in tekočimi aktualnimi potrebami pa je, preko svojega predsednika, poročala tudi Predsedstvu SDE Slovenije, kot najvišjemu stalnemu organu sindikata dejavnosti med letnimi Konferencami SDE.

MEDNARODNA DEJAVNOST

To je področje, brez katerega ne bi bili tako mobilni, saj so informacije, izkušnje in zaupanje vrline, ki jih ne moreš pridobiti brez vestnega in korektnega sodelovanja.

Zato smo v to področje vložili ogromno dela in sedaj se nam to obrestuje. Imamo pomoč mednarodnih sindikatov, tako PSI kot ICEM, svetovnih sindikalnih organizacij energetike in rudarstva. Na evropskem področju pa vzorno sodelujemo z EPSU in ICEM. Preko njiju smo člani evropske komisije za energetiko. Prav tako pa je potrebno sodelovati tudi z ostalimi evropskimi energetske sindikati. V tem obdobju smo organizirali Mrežo energetske sindikatov centralne in jugovzhodne Evrope, ki je partner enaki organizaciji delodajalcev.

Potrebno je povedati, da je ta dejavnost tudi velika obveza. Zato smo se udeležili velikih evropskih demonstracij, na katerih smo bili vedno prepoznavni in dobrodošli, vsaka naša prošnja je padla na plodna tla. Če bomo tako delovali tudi v bodoče, imamo vedno odprta vrata in zagotovljeno pomoč pri reševanju problemov kot tudi možnost za mednarodni pritisk na našo vlado, predvsem pri zagotavljanju socialnega dialoga, kar je bilo do sedaj vedno uspešno.

Mednarodna dejavnost ni samo jemati, potrebno se je potruditi, tudi dajati, saj je medsebojno sodelovanje predvsem solidarnost. Tudi na tem je SDE Slovenije ogromno postoril. Mnogim sindikatom je zaradi svojega vpliva omogočil vstop na evropsko sceno.

To področje je potrebno vzdrževati in negovati, kar je tudi naša naloga.